

## Boekbespreking

# Milieurecht vanuit twee invalshoeken



*Wegwijzer Milieurecht*, mr. J.H.G. van den Broek, Kluwer, Alphen aan den Rijn 2001, 110 p., ISBN 90-14-08544-3, € 37,02, en *Beginselen in het milieurecht*, onder redactie van Prof. mr. P.C. Gilhuis en mr. A.H.J. van den Biesen, Kluwer, Alphen aan den Rijn 2001, 183 p., ISBN 90-14-07970-2, € 30,49.

### Cindy Piket

Advocaat te Amsterdam<sup>1</sup>

Als in de titel van een boek de term 'wegwijzer' voorkomt, verwacht ik dat dit boek mij, als ik tegen een bepaalde vraag of een bepaald probleem aanloop, ten minste de juiste route naar de oplossing aanwijst. Deze verwachting maakt *Wegwijzer Milieurecht* van Van den Broek helaas niet geheel waar. Wellicht waren mijn verwachtingen te hooggespannen – in de inleiding wordt duidelijk aangegeven dat het boek slechts de *hoofddlijnen* van een aantal *onderdelen* van het milieurecht zal beschrijven – maar een wegwijzer moet de weg wijzen. Als je als niet-deskundige dit boekje gebruikt bestaat de reële mogelijkheid dat je de weg kwijtraakt.

Het probleem is dat de schrijver in de inleiding zegt de praktijk als uitgangspunt te nemen maar verder in het boek toch regelmatig ingaat op de juridische achtergrond van bepaalde regelingen. Dit ver-

troebelt de oorspronkelijke insteek van het boek. Zo bespreekt hoofdstuk 10 in vijf pagina's de (civielrechtelijke) milieuaansprakelijkheid, na 76 daaraan voorafgaande pagina's over bestuursrechtelijk milieurecht en vier pagina's milieustrafrecht. Van den Broek constateert dat 'aansprakelijkheid voor milieuschade ontstaat door een onrechtmatige daad', waarna hij vervolgens de criteria voor een onrechtmatige daad summier bespreekt. Hiermee lijkt hij enerzijds volledig te willen zijn, maar anderzijds worden de criteria zó kort besproken, dat dit eigenlijk beter achterwege gelaten had kunnen worden. Wellicht was het beter geweest als Van den Broek zich had beperkt tot het bestuursrechtelijk milieurecht. Uit de samenstelling van het boek blijkt ook wel dat hij hier zelf het zwaartepunt legt en daarin het meest thuis is.

De schema's in het boek zijn handig, zij het weinig verrassend. Ik ben gek op schema's; wat niet relevant is, kun je in één oogopslag zien en vervolgens overslaan. Zo heeft Van den Broek een schema opgenomen waaruit blijkt welke partijen in geval van een bodemverontreiniging rekening moet houden met een bevel tot bodemsanering.

Ondanks deze kanttekeningen, en een teveel aan typefouten, is het boekje best aardig voor advocaten die een eerste indruk willen krijgen van wat milieurecht inhoudt. Voor meer ervaren milieurechtadvocaten is het minder interessant, gezien de nogal elementaire inhoud, de hier en daar simpele formulering en het juridisch soms wat kort-door-de-bocht-werk.

Iets anders geldt voor het uit tien afzonder-

lijke bijdragen bestaande boek *Beginselen in het milieurecht* dat onder redactie van Gilhaus en Van den Biesen is verschenen. Hier is geenszins sprake van juridisch kort-door-de-bocht-werk. Integendeel, het heeft een hoog juridisch-theoretisch gehalte en waarschijnlijk mede daardoor een vrij hoog abstractieniveau. Daarom is dit nu niet direct een boek dat je erbij pakt als je tegen een concreet probleem aanloopt. Dit neemt niet weg dat het een heel interessante verzameling artikelen is, waarin tien beginselen van milieurecht (zie de titel) door verschillende auteurs worden besproken.

Momenteel is de discussie over het nut en de noodzaak van codificatie in de Wet milieubeheer van enkele milieurechtelijke beginselen zeer actueel, gezien het voorstel hiertoe in de Discussienota 'Met recht verantwoordelijk' van het Ministerie van VROM. De verschillende schrijvers geven een persoonlijke visie op codificatie van het beginsel dat ze bespreken. Al met al is het een interessant boek als je tenminste belangstelling hebt voor – om maar eens iets te noemen – het *alarabeginsel* (*as low as reasonably achievable*) en het *stand-still*-beginsel. Als je bloed bij het horen van deze termen bij voorbaat niet sneller gaat stromen, ligt het niet voor de hand dat dit bij het lezen van de bundel wél zal gebeuren. ■

### Noot

<sup>1</sup> Bij Wouters Advocaten & Notarissen/Andersen Legal.